

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«АКАДЕМІЯ МИСТЕЦТВ ІМЕНІ ПАВЛА ЧУБИНСЬКОГО»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

Сергєєнко О.М.

01 вересня 2025р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Етика та естетика**

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	02 «Культура і мистецтво» 025 «Музичне мистецтво»
Освітньо-професійна програма	«Музичне мистецтво естради» «Звукорежисура» «Спів (академічний, народний)» «Інструментальне виконавство за видами»
Статус дисципліни	За вибором здобувача вищої освіти

2025 рік

Робоча програма освітнього компоненту «Етика та естетика» для здобувачів вищої освіти галузі знань **02 «Культура і мистецтво»**, спеціальності **025 «Музичне мистецтво»**.

Розробник: Гитун В.М.- викладач вищої кваліфікаційної категорії.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри «Мистецтво співу»

Протокол №1 від 27 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри _____ **Кочерга А.І.**

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри «Музичне мистецтво естради»

Протокол № 1 від 30 серпня 2025 р.

Завідувачка кафедрою _____ **Ж.Л. Карпенко-Боднарук**

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри «Інструментальне виконавство» (за видами)

Протокол № 1 від 01 вересня 2025 р.

Завідувач кафедри _____ **Ясько О.А.**

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки: 3-й	
Загальна кількість годин – 90	Семестр: 5-й	
Кількість модулів – 1		
Кількість змістовних модулів – 2		
Тижневих годин	Лекції:	
для денної форми навчання:	30	6
аудиторних – 32	Семінарські:	
самостійної роботи здобувача – 58	2	2
для заочної форми навчання:		
аудиторних-8	Лабораторні:	
самостійної роботи - 82		
Вид підсумкового контролю:	Самостійна робота:	
Тестовий контроль		
Форма підсумкового контролю:	58	82
Диференційований залік		

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни: формування системи знань з історії та сучасних концепцій етики і естетики як важливого показника освіченості фахівця.

Предмет: основні етичні та естетичні категорії і концепції в їх становленні та історичному розвитку

Завдання дисципліни: вивчення теорії етичної та естетичної форм суспільної свідомості. Набуття навичок етичного, естетичного, загальнокультурного аналізу суспільного і культурного життя.

Після опанування навчальної дисципліни «Етика та естетика» здобувачи повинні:

знати:

- Предмет і об'єкт етики та естетики;
- Головні категорії етики та естетики;
- Проблематику етики та естетики та дослідників головних проблем;
- Площину і можливості застосування у професійній діяльності та спілкуванні.

вміти:

- Ідентифікувати етичні та естетичні поняття із представниками філософських напрямів та їх вченнями, співвідносити їх з етапами розвитку світової філософської думки;
- Відтворити структуру етичної та естетичної свідомості;
- Виокремлювати головні проблеми етики та естетики із загальнокультурного чи філософського тла, чітко їх розрізняти і розводити;
- Опанувати категоріальний апарат етики та естетики.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Етика та естетика» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):
ОК 1 Новітня історія України ВБ 3 Культурологія

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньо-професійної програми "Музичне мистецтво естради, "Звукорежисура", "Спів", "Інструментальне виконавство(за видами) вивчення навчальної дисципліни «Етика та естетика» забезпечує досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблематики у галузі музичного мистецтва та написання роботи відповідно о вимог, готовність дискутувати та аргументувати свою позицію.	ПРН 6
Володіти базовими знаннями, практичними навичками організаційної та творчої роботи з ансамблевим колективом.	ПРН 10
Вміти здійснювати педагогічну діяльність.	ПРН 13

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Етика та естетика»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблематики у галузі музичного мистецтва та написання роботи відповідно о вимог, готовність дискутувати та аргументувати свою позицію.	ПРН 6
Володіти базовими знаннями, практичними навичками організаційної та творчої роботи з ансамблевим колективом.	ПРН 10
Вміти здійснювати педагогічну діяльність.	ПРН 13

ЗАГАЛЬНІ ТА СПЕЦІАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ФОРМУЮТЬСЯ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни «Етика та естетика» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти програмних результатів навчання через такі компетентності: (ЗК – загальні СК - спеціальні)

Шифр	Назва компетентності	Дескриптори НРК				ПРН
		Знання Зн1 Концептуальні знання набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень Зн2 Критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	Уміння Ум1 Розв'язання складних непередбачуваних завдань і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та / або навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів інструментальних засобів, застосування інноваційних підходів	Комунікація К1 Донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності К2 Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію	Автономія та відповідальність АВ1 Управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах АВ2 Відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб АВ3 Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності	
	Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, звукорежисури, музичного оформлення та характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.				ПН 6, ПРН 10, ПРН 13
загальні (ЗК)						
ЗК 1	Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.	Зн1	Ум1	К1	АВ3	ПРН 6, ПРН 13
ЗК 2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 6, ПРН 10, ПРН 13
ЗК 4	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 6, ПРН 10, ПРН 13

ЗК 6	Навички міжособистісної взаємодії	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 6
ЗК 7	Здатність бути критичним і самокритичним.	Зн1, Зн2		К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 6, ПРН 10
ЗК 8	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 6, ПРН 10, ПРН 13
ЗК 10	Здатність спілкуватися іноземною мовою.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ3	ПРН 6, ПРН 10, ПРН 13
ЗК 12	Здатність працювати автономно.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 6, ПРН 10
ЗК 13	Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.	Зн1	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 6, ПРН 10, ПРН 13
ЗК 14	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ3	ПРН 13
ЗК 16	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ3	ПРН 13
ЗК 17	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 6, ПРН 10, ПРН 13

	закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.					
спеціальні (СК)						
СК 13	Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 6, ПРН 10, ПРН 13
СК 14	Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій.	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3	ПРН 6, ПРН 10

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.

5.1. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- усне опитування ;
- презентації виконаних результатів та досліджень;
- есе;
- семінарські заняття;
- стандартизовані тести;
- диференційований залік.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми контролю знань здобувачів:

- Поточний;
- Контроль самостійної роботи
- Контроль семінарських завдань
- Семестровий підсумковий (диференційований залік).

Оцінювання знань здобувачів здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС –А, В, С, D, E, FX, F).

Поточний контроль проводиться на кожному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів

Усний виступ та виконання письмового завдання, тестування	Критерії оцінювання
5	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.

4	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань
3	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.
2	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
1	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Модуль 1							
Змістовний модуль 1							
Т.1	Т.2	Т.3	Т.4	Т.5	Т.6	Т.7	ЗМ
Т	С.Р.	Есе	Т	У.о.	Т	У.о.	35
5	5	5	5	5	5	5	

Змістовний модуль 2									
Т.8	Т.9	Т.10	Т.11	Т.12	Т.13	Т.14	Т.15	ЗМ	ОКЛ Залік
Т	Т	С.р.	Т	С.з.	Т	Т	У.о.	40	5
5	5	5	5	5	5	5	5		20

T1, T2 ... T7 – теми занять, Т (тест) – 8x5=40,

Е (есе) – $1 \times 5 = 5$,

УО (усне опитування) – $3 \times 5 = 15$

С.з. (семінарське заняття) - (нульові знання – 1, задовільно – 2, добре – 3, відмінно – 4) $1 \times 5 = 5$,

ОКЛ (опорний конспект лекцій, словник) – 5, С.р. (самостійна робота) - $2 \times 5 = 10$,

Залік - 20.

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1	
	Кількість	Максимальна кількість балів(сумарна)
Семінарські заняття	1	5
Есе	1	5
Опорний конспект лекцій, словник	1	5
Самостійна робота	2	10
Комп'ютерне тестування при тематичному оцінюванні	8	40
Усне опитування	3	15
Залік	1	20
Всього		100

Система нарахування додаткових балів

Додатково здобувачи можуть отримати протягом семестру до 10 балів:

- За активну участь у науковій діяльності: виступи на наукових конференціях, готують наукові доповіді, беруть участь в їх обговоренні)
- За організацію навчальної діяльності у неформальній освіті (участь у вебінарах, курсах, тренінгах)
- За бажанням здобувач освіти може отримати від викладача додаткове індивідуальне завдання для покращення рейтингового балу за модуль.

В разі якщо при врахуванні додаткових балів сума балів за модуль (семестр) буде перевищувати 100 балів, результати успішності буде дорівнювати 100

Підсумковий модульний (семестровий) контроль знань здобувачів

Підсумковий модульний (семестровий) контроль у вигляді заліку проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період теоретичного навчання.

Сума балів, накопичених здобувачем вищої освіти за виконання всіх видів

поточних навчальних завдань (робіт) на індивідуальних заняттях та на модульному (семестровому) контролі знань, свідчить про ступінь оволодіння ним програмою навчальної дисципліни. Протягом вивчення модулю здобувачі вищої освіти можуть набрати від 0 до 100 балів, що переводиться у національну шкалу оцінювання і відповідно у шкалу ECTS. Кількість балів відповідає певному рівню засвоєння дисципліни.

Критерії семестрового оцінювання знань здобувачів

Рівні навчальних досягнень	100-бальна шкала	Критерії оцінювання навчальних досягнень
		Теоретична підготовка
		Здобувач
Відмінний	100...90	вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших здобувачів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань
Достатній	89-74	вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні огріхи у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці
Задовільний	73-60	володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу
Незадовільний	59-35	має фрагментарні знання (менше половини) при незначному загальному обсязі навчального матеріалу; відсутні сформовані уміння та навички; під час відповіді допускаються суттєві помилки
Неприйнятний	34-1	здобувач не володіє навчальним матеріалом

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовний модуль 1. Етика Тема 1. Предмет етики

Історія становлення етики як науки. Етика як філософське знання. Структура

етичного знання. Метаетика. Структура: історія етики, дескриптивна етика, теоретична етика, нормативна етика, професійна та прикладна етика. Біоетика, екологічна етика, етика науки, економічна етика, політична етика, етика права. Основні завдання етики.

Тема 2. Історичні форми моральнісної культури європейської цивілізації.

Моральнісні ідеали та норми античності. Духовно –етичні цінності релігії «спасіння». Вектори моральнісного розвитку Відродження та Реформації.. Ціннісний світ та універсалізація моральних норм буржуазної доби. Криза суспільних нравів пізнього Модерну. Кризові явища в етичній культурі постіндустріального суспільства.

Тема 3. Мораль. Сутність, структура, функції.

Проблемність понятійного визначення моралі. Специфічні ознаки моралі. Структурні компоненти моралі. Основні функції моралі. Сутність моралі як простору людської єдності. Основні поняття моральної свідомості.

Тема 4. Типології етичних вчень.

Методологічні засади етичного дослідження. Типи етичних вчень у визначенні морального ідеалу. Типи етичних теорій в тлумаченні джерела моралі та моральної нормативності. Типи етичних вчень у поясненні засад моральнісної поведінки.

Тема 5. Моральні цінності

Проблема моральних цінностей. Добро і зло як моральні цінності. Товариськість. Дружба. Любов. Моральна самосвідомість (честь і гідність людини; совість, розкаяння почуття сорому). Моральні виміри спілкування (толерантність, повага, співчуття, милосердя, любов).

Тема 6. Моральна діяльність

Мораль як вияв людської активності. Моральна діяльність: особливості, структура. Вчинок як об'єкт етичного аналізу. Проблема моральної оцінки вчинку. Моральна необхідність і свобода вибору. Свобода і моральна відповідальність за поведінку.

Тема 7. Моральні колізії сучасності.

Етичні проблеми сучасної цивілізації. Ціннісний аспект наукового знання. Моральне осмислення екологічних проблем. Масові комунікації та їх вплив на

моральну свідомість особистості.

Змістовний модуль 2. Естетика Тема 8. Становлення предметного поля естетики

Класична естетика. Некласична естетика. Постнекласична естетика.

Тема 9. Структура естетичної свідомості

Естетичне почуття. Естетичний смак. Естетичний ідеал. Естетичні теорії.

Тема 10. Основні естетичні категорії

Статус категорій естетики. Категорії «гармонія» і «міра». Категорії «прекрасно» і «потворно». Категорії «піднесене», «героїчне», «низьке». Категорії «трагічне», «комічне». Категорія «естетичне».

Тема 11. Образна структура мистецтва

Образ як художня універсалія мистецтва. Специфіка художньо образного пізнання. Видова специфіка художньо образної виразності. Семіотична основа художньої образності.

Тема 12. Історичні закономірності художнього процесу

Історичні типологія мистецтва. Первісне мистецтво. Мистецтво Стародавнього Сходу. Античне мистецтво. Мистецтво європейського середньовіччя. Мистецтво Відродження. Основні мистецькі напрямки Нового часу. Мистецтво модерну та постмодерну. Музичне мистецтво ХХ століття в контексті європейської естетики.

Тема 13. Естетичні проблеми творчості

Художня творчість як предмет філософського аналізу: історія проблеми. Естетичний потенціал творчості. Природа художніх здібностей і таланту. Структура і стани творчого процесу в мистецтві.

Тема 14. Естетика у сучасних соціальних практиках.

Основні форми сучасних художньо – естетичних практик. Соціологія мистецтва. Естетика реклами.

Тема 15. Етичні проблеми сучасного мистецтва

Моральні дилеми сучасного мистецтва. Моральні провокації у мистецтві. Екологічна естетика і екологічне виховання

6.2. Структура навчальної дисципліни

ТЕМА	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Всього	У тому числі				Всього	У тому числі			
		лекції	семінари	Практ.	Індивід. роб.		Самос. робота	Лекції	семінари	Практичні
Змістовний модуль 1. Етика										
Т.1. Предмет етики	6				6	26	2			24
Т.2. Історичні форми моральнісної культури європейської цивілізації	2	2								
Т.3. Мораль. Сутність, структура, функції.	8	2			6	14	2			12
Т.4. Типології етичних вчень.	4	2			2					
Т.5. Моральні цінності	6	2			4	14	2			12
Т.5.1. Категорії етики	2	2								
Т.6. Моральна діяльність	4	2			2					
Т.7. Моральні колізії сучасності.	4	2			2					
Змістовний модуль 2. Естетика										
Т.8. Становлення предметного поля естетики	6	2			4	22		2		20
Т.9. Структура естетичної свідомості	4	2			2					
Т.10. Основні естетичні категорії	6	2			4					
Т.11. Образна структура мистецтва	4	2			2					
Т.12. Історичні закономірності художнього процесу	8	-			8					
Т.12.1. Музичне	2	-	2							

мистецтво ХХ століття в контексті європейської естетики.												
Т.13. Естетичні проблеми творчості	6	2			4	14						14
Т.14. Естетика у сучасних соціальних практиках.	8	1			7							
Т.15. Етичні проблеми сучасного мистецтва	6	1			5							
Диференційований залік		2										
Всього	90	30	2		58	90	6	2				82

ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Мистецтво ХХ-ХХІ століття в контексті європейської естетики	2

7. САМОСТІЙНА РОБОТА (ДЕННА ФОРМА)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Етика як філософське знання.	2
2	Біоетика	2
3	Професійна та прикладна етика	2
4	Джерела моральних норм та настанов.	2
5	Зв'язок релігійних систем та моралі.	2
6	Кореляція моралі та економіки.	2
7	Типи етичних теорій в тлумаченні джерела моралі та моральної нормативності.	2
8	Любов і кохання в етичному та лінгвістичному аспекті.	2
9	Поняття “чистої” та “нечистої” совісті.	2
10	Свобода і моральна відповідальність за поведінку.	2
11	Масові комунікації та їх вплив на моральну свідомість особистості.	2
12	Класична естетика.	2
13	Постнекласична естетика.	2
14	Естетичний смак.	2
15	Ілюстративний ряд до категорії прекрасного/потворного, комічного/трагічного,	2

	піднесеного/нищого, кітч/кемпу, катарсису, гламуру, жахливого тощо.	
16	Естетичні цінності vs комерційні: проблема розумного співвідношення.	2
17	Специфіка художньо образного пізнання.	2
18	Первісне мистецтво.	2
19	Мистецтво Відродження.	2
20	Мистецтво Стародавнього Сходу.	2
21	Природа художніх здібностей і таланту.	4
22	Художня творчість як предмет філософського аналізу: історія проблеми.	2
23	Перфоменс та геппенінг як феномени сучасного мистецтва.	2
24	Естетика масової культури.	3
25	Естетика реклами.	2
26	Моральні провокації у мистецтві.	3
27	Екологічне виховання	2
	Всього	58

САМОСТІЙНА РОБОТА (ЗАОЧНА ФОРМА)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Етика як філософське знання.	2
2	Біоетика	2
3	Професійна та прикладна етика	4
4	Моральнісні ідеали та норми античності.	2
5	Вектори моральнісного розвитку Відродження та Реформації..	2
6	Кризові явища в етичній культурі постіндустріального суспільства.	4
7	Джерела моральних норм та настанов.	4
8	Зв'язок релігійних систем та моралі.	2
9	Кореляція моралі та економіки.	2
10	Типи етичних теорій в тлумаченні джерела моралі та моральної нормативності.	4
11	Любов і кохання в етичному та лінгвістичному аспекті.	4
12	Поняття “чистої” та “нечистої” совісті.	2
13	Свобода і моральна відповідальність за поведінку.	2
14	Масові комунікації та їх вплив на моральну свідомість особистості.	4
15	Класична естетика.	2
16	Постнекласична естетика.	2
17	Естетичний смак.	4

18	Ілюстративний ряд до категорії прекрасного/потворного, комічного/трагічного, піднесеного/нищого, кітч/кемпу, катарсису, гламуру, жахливого тощо.	2
19	Естетичні цінності vs комерційні: проблема розумного співвідношення.	4
20	Специфіка художньо образного пізнання.	2
21	Первісне мистецтво.	2
22	Мистецтво Відродження.	2
23	Мистецтво Стародавнього Сходу.	2
24	Природа художніх здібностей і таланту.	2
25	Художня творчість як предмет філософського аналізу: історія проблеми.	2
26	Перфоменс та гешпенінг як феномени сучасного мистецтва.	4
27	Естетика масової культури.	4
28	Естетика реклами.	2
29	Моральні провокації у мистецтві.	2
30	Екологічне виховання	4
	Всього	82

8. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Методичні рекомендації щодо проведення семінарських занять.
2. Методичні рекомендації до організації самостійної роботи.
3. Методичні рекомендації до організації модульного контролю.

8.1. Методичні рекомендації щодо проведення семінарських занять

Семінарське заняття – це колективний науковий пошук певної навчальної проблеми і шляхів її ефективного розв’язання, а також це самостійна творча робота для кожного здобувача. При організації та проведенні семінарських занять, викладачам слід враховувати наступні моменти: науковість та доступність викладу матеріалу, єдність форми та змісту, дотримання єдиної системи знань, умінь та навичок, формування професійної культури та культури спілкування.

Основною метою семінарського заняття є поширення та поглиблення теоретичних положень теми та вміння практичного використання знань.

Готуючись до семінарського заняття здобувач повинен:

- ознайомитись зі змістом плану семінару та переглянути конспект прослуханої лекції з даної теми;
- ознайомитись з рекомендованою літературою та прочитати відповідний розділ підручника або навчального посібника, опрацювати додаткову рекомендовану літературу. Робота з науковою книгою вимагає свідомого засвоєння прочитаного, а не механічного заучування. Для цього необхідно

усвідомити зміст різних понять, спеціальних термінів, положень, що в свою чергу забезпечує термінологічну обізнаність здобувача та вироблення навичок логічного мислення;

- здійснити критичний аналіз викладеного матеріалу в опрацьованих джерелах з даної проблеми;
- скласти конспект опрацьованого матеріалу, де зазначити власну точку зору з даної проблеми;
- здійснити самоконтроль через відповідні питання з даної теми;
- скласти план відповіді на кожне питання плану заняття.

Виступаючи на семінарському занятті здобувач повинен:

- уникати технічного переказу матеріалу лекції або рекомендованої літератури;
- відповідаючи на питання, розглядати певні положення у розвитку, здійснювати порівняння різних підходів, концепцій в опрацьованій літературі;
- показати практичну значущість цих положень.

При оцінюванні знань здобувача береться до уваги його активність, творчий неформальний підхід, навички публічного виступу, вміння ведення інформаційного пошуку, вміння аналізувати матеріал.

Тема 1. Музичне мистецтво ХХ століття в контексті європейської естетики.

- Експресіонізм у музичному мистецтві ХХ ст.
- неокласицизм у музичній культурі Франції, Німеччині, Англії (1920–1940-х рр.)
- «нова музика» післявоєнного авангарду 1950–1990-х р.р.: музичний серіалізм, алеаторика, електронна музика;
- тенденції розвитку радянської музики в першій половині ХХ ст., соціалістичний реалізм;
- українські композитори музики: Ревуцький, Б. Лятошинський;
- нові напрями в музиці др. пол. ХХ ст.: неофольклоризм, неоромантизм, полістилістика та ін.

8.2 Методичні рекомендації до організації самостійної роботи

Самостійна робота є важливим елементом всієї системи підготовки у вищому навчальному закладі будь-якої форми навчання і сприяє кращому засвоєнню та ефективному опануванню навчального матеріалу.

Зміст самостійної роботи здобувачів у форматі дисципліни «*Етика і естетика*» визначається робочою програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

Самостійна робота передбачає виконання різних видів завдань (репродуктивних, за зразком, реконструктивно-варіативних, частково-

пошукових, навчально-дослідних), спрямованих на отримання, закріплення здобувачом нових та набутих знань, їх систематизацію й узагальнення; формування практичних вмінь та навичок; контроль готовності здобувача до аудиторних занять, інших контрольних заходів.

Під час розробки завдань для самостійного опрацювання теоретично-практичного матеріалу з дисципліни *«Етика та естетика»*, пропонуються до використання наступні форми:

- опрацювання та конспектування першоджерел, робота з основною літературою;
- пошук та вивчення додаткової літератури;
- складання схем, таблиць, графіків, кросвордів;
- опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу з використанням конспекту лекцій, підручника, довідкової літератури;
- вивчення окремих змістових модулів курсу (тем або питань), що передбачені для самостійного опрацювання з метою реферування,
- складання конспекту тощо;
- виконання творчих завдань, які передбачають тестові завдання та їх оформлення;
- складання словника основних термінів;
- підготовка інформацій;
- виконання письмових контрольних робіт;
- робота з пошуковими системами Інтернет;
- підготовка доповідей на здобувачських наукових конференціях та здобувачських олімпіадах.

При організації самостійної роботи здобувача на засіданнях предметно-циклової комісії передбачається можливість отримання необхідної консультації (години чергування викладача згідно з графіком), що зазначається у переліку тем або окремих питань самостійної роботи.

Самостійна робота допоможе активізувати пізнавальну діяльність здобувачів денної форми навчання та надасть допомогу у вивченні даної дисципліни здобувачам заочної форми навчання.

Орієнтовні питання до заліку:

1. Етика як філософське знання.
2. Структура: історія етики, дескриптивна етика, теоретична етика, нормативна етика, професійна та прикладна етика.
3. Основні завдання етики.
4. Моральнісні ідеали та норми античності
5. Ціннісний світ та універсалізація моральних норм буржуазної доби.
6. Кризові явища в етичній культурі постіндустріального суспільства.
7. Специфічні ознаки моралі.
8. Основні функції моралі.
9. Основні поняття моральної свідомості.
10. Типи етичних вчень у визначенні морального ідеалу.
11. Типи етичних вчень у поясненні засад моральнісної поведінки.

12. Проблема моральних цінностей.
13. Добро і зло як моральні цінності.
14. Товариськість. Дружба. Любов.
15. Моральна самосвідомість (честь і гідність людини; совість, розкаяння почуття сорому).
16. Моральні виміри спілкування (толерантність, повага, співчуття, милосердя, любов).
17. Моральна діяльність: особливості, структура.
18. Свобода і моральна відповідальність за поведінку.
19. Етичні проблеми сучасної цивілізації.
20. Масові комунікації та їх вплив на моральну свідомість особистості.
21. Становлення предметного поля естетики
22. Естетичне почуття
23. Естетичний смак
24. Естетичні теорії.
25. Статус категорій естетики.
26. Категорії «гармонія» і «міра».
27. Категорії «прекрасно» і «потворно».
28. Категорії «піднесене», «героїчне», «низьке
29. Категорії «трагічне», «комічне».
30. Категорія «естетичне».
31. Образна структура мистецтва
32. Історичні типології мистецтва
33. Музичне мистецтво ХХ століття в контексті європейської естетики.
34. Художня творчість як предмет філософського аналізу: історія проблеми.
35. Природа художніх здібностей і таланту.
36. Структура і стани творчого процесу в мистецтві.
37. Основні форми сучасних художньо – естетичних практик.
38. Соціологія мистецтва.
39. Естетика реклами.
40. Моральні дилеми сучасного мистецтва.
41. Моральні провокації у мистецтві.
42. Екологічна естетика і екологічне виховання

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

–словесні (пояснення, розповідь, лекція, семінари, бесіда);

–наочні (презентації, плакати,);

–практичні: (ситуативні задачі, моделювання життєвих ситуацій);

–методи стимулювання навчальної діяльності (метод навчальної дискусії, метод опори на життєвий досвід здобувачів, створення ситуацій пізнавальної

новизни);

–методи контролю і самоконтролю (метод усного контролю, метод письмового контролю, метод тестового контролю)

10. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Вивчення навчальної дисципліни передбачає використання LMS Moodle - інтегрованої комп'ютерної системи закладу вищої освіти. Онлайн-зустрічі у Google-Meet in Google Classroom, освітньої платформи Google Workspace for education.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. «Етика професійного і ділового спілкування: навчально-методичний посібник» / Калюжна, С. — 2022. — 156 с.
2. «Етика та естетика» за ред. В. Л. Петрушенка. – Львів: Новий світ-2000, 2011. – 308 с.
3. «Етика: Навчальний посібник» / Вознюк Н. — Київ: Центр навчальної літератури, 2019. — 272 с.
4. Естетика: Підручник / за ред. Л.Левчук, В.Панченко, О.Оніщенко, Д.Кучерюк. – К., 2006. – 431 с.
5. Етика та естетика: навчально-методичний посібник (у схемах і таблицях) / за наук. ред. проф. В. С. Бліхара. Львів: ПП «Арал», 2018. 204 с.
6. Етика. Естетика: Практикум / за ред. Л.Доротяненко, Н.Сухової. – К., 2005. – 72 с.
7. Малахов В. Етика: Курс лекцій: Навч. посібник. – К., 2001. – 384 с.
8. Мовчан В. Історія і теорія етики: Курс лекцій. – Львів, 2005. – 488 с.
9. Петрушенко В.Л., Савельєв В.П., Сурмай І.М., та ін. ПЗ12 Етика та естетика: Навчальний посібник / За ред. В.Л.Петрушенко. – Львів: Видавництво “Новий світ – 2000”, 2020. – 304 с.

Додаткова

1. Естетика: Навч. посібник / за ред. В.Лозового. – К., 2003. – 208 с.
2. Етика: Навч. посіб./ В.О.Лозової, М.І. Панов, О.А. Стасевська та ін.; За ред. проф. В.О. Лозового. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 224 с.
3. Етика: Навч. посібник / за ред. В.Лозового. – К., 2004. – 224 с.

4. Нападиста В. Історія етики в Україні (друга половина ХІХ – початок ХХ ст.). – К., 2004. – 240 с.
5. Чмут Т. Етика ділового спілкування: Навч. посібник. – К., 2006. – 223 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://chitalka.info/pravoznavstvo.html> Здобувачська електронна бібліотека "Читалка".
2. <http://www.knigka.org.ua> - Сайт безкоштовної електронної бібліотеки "Книжка"
3. <http://www.e-knigka.org.ua> Безкоштовна електронна бібліотека